



V Bruselu dne 8.6.2021  
C(2021) 4223 final

**STANOVISKO KOMISE**

**ze dne 8.6.2021**

**k čl. 2 odst. 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014**

## STANOVISKO KOMISE

ze dne 8.6.2021

### k čl. 2 odst. 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014

#### ŽÁDOST O STANOVISKO

V rámci své role strážkyně Smluv Evropská komise (dále jen „Komise“) sleduje provádění práva Unie členskými státy, a to pod kontrolou Soudního dvora Evropské unie (SDEU)<sup>1</sup>.

V souvislosti s omezujícími opatřeními přijatými podle článku 215 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) mohou příslušné vnitrostátní orgány členských států požádat Komisi, aby se vyjádřila k uplatňování konkrétních ustanovení příslušných právních aktů, nebo aby poskytla pokyny k jejich provádění. Příslušné vnitrostátní orgány mohou rovněž požádat Komisi, aby poskytla pokyny k výkladu samotného článku 215 SFEU.

Komise obdržela dvě žádosti příslušného vnitrostátního orgánu o stanovisko k uplatňování finančních opatření stanovených v čl. 2 odst. 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014<sup>2</sup> (dále jen „nařízení“). Jelikož se tyto dvě žádosti týkají stejného právního ustanovení, budou předmětem jediného stanoviska Komise.

#### SOUVISLOSTI

Podle čl. 2 odst. 2 nařízení nesmějí hospodářské subjekty z EU přímo ani nepřímo zpřístupňovat finanční prostředky nebo hospodářské zdroje osobám uvedeným v příloze I nařízení nebo v jejich prospěch<sup>3</sup>.

#### První žádost

Jedna označená osoba uvedená v příloze I nařízení předsedá správní radě neoznačeného subjektu ze země mimo EU („subjekt A“). Podle příslušného vnitrostátního orgánu a na základě stanov subjektu A tato řídicí funkce znamená, že příslušná označená osoba odpovídá za organizaci práce správní rady subjektu A a za zajištění úspěšného plnění úkolů správní rady jejími členy. Subjekt A vlastní dceřinou společností se sídlem v členském státě EU („dceřiná společnost v EU“).

Příslušný vnitrostátní orgán pokládá tyto otázky:

*„1.1 Lze na základě poskytnutých informací a informací dostupných z otevřených zdrojů vyvodit závěr, že příslušná označená osoba ovládá subjekt A?“*

<sup>1</sup> Na základě Smluv může právně závazný výklad práva Unie poskytovat pouze Soudní dvůr Evropské unie.

<sup>2</sup> Nařízení Rady (EU) č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. L 78, 17.3.2014, s. 6).

<sup>3</sup> Podle ustanovení čl. 2 odst. 2 nařízení „žádné finanční prostředky ani hospodářské zdroje nesmějí být přímo ani nepřímo zpřístupněny fyzickým nebo právníckým osobám, subjektům či orgánům nebo fyzickým nebo právníckým osobám, subjektům či orgánům s nimi spojeným uvedeným v příloze I nebo v jejich prospěch“.

*1.2 Pokud ano, zakazuje nařízení hospodářskému subjektu z EU provádět platby ve prospěch uvedené dceřiné společnosti v EU ovládané subjektem A za nákup produktů pocházejících od subjektu A? Zakazuje nařízení bance z EU tyto platby zpracovávat?‘‘*

## **Druhá žádost**

Podle příslušného vnitrostátního orgánu označená osoba uvedená v příloze I nařízení ovládá neoznačený subjekt ze země mimo EU („subjekt B“). Zboží vyráběné subjektem B prodávají společnosti se sídlem ve třetích zemích („zprostředkovatelé ze třetích zemí“) hospodářským subjektům z EU.

Příslušný vnitrostátní orgán pokládá tyto otázky:

*„2.1 Zakazuje nařízení hospodářským subjektům z EU provádět platby ve prospěch subjektů ze zemí mimo EU působících jako zprostředkovatelé ze třetích zemí za produkty subjektu B ovládaného označenou osobou?*

*2.2 Zakazuje nařízení bankám z EU převádět platby z národních účtů hospodářských subjektů z EU na účty zmíněných subjektů ze zemí mimo EU, pokud jsou podkladem pro tyto transakce faktury vystavené za produkty subjektu B ovládaného označenou osobou?*

*2.3 Pokud by předmětné produkty byly zakoupeny hospodářským subjektem z EU od hospodářského subjektu z jiného členského státu, který je pořídil od jiného subjektu ze země mimo EU, představovalo by to porušení nařízení ze strany kupujícího hospodářského subjektu? Představovalo by obdobně zpracování souvisejících transakcí bankou z EU porušení nařízení? ‘‘*

## **PRÁVNÍ POSOUZENÍ**

### **První žádost**

#### **Otázka 1.1**

Komise již dříve<sup>4</sup> určila několik kritérií, k nimž je nutné přihlédnout při rozhodování, zda je právní subjekt ovládán jinou osobou nebo subjektem, tj. zda tato jiná osoba nebo subjekt *„jsou schopny rozhodujícím způsobem ovlivňovat řízení druhého předmětného subjektu a skutečně tak činí“*. Těmito kritérii jsou:

- „a) pravomoc jmenovat nebo odvolat většinu členů správních, řídicích nebo dozorčích orgánů takové právnické osoby nebo subjektu;*
- b) používání veškerého majetku určité právnické osoby nebo subjektu, nebo jeho části;*
- c) společná a nerozdílná odpovědnost za finanční závazky určité právnické osoby nebo subjektu, nebo ručení za ně;*
- d) vliv na podnikovou strategii, provozní politiku, podnikatelské záměry, investice, kapacitu, financování, lidské zdroje a právní záležitosti;*
- e) zavádění nebo udržování mechanismů ke sledování obchodních praktik dané právnické osoby nebo subjektu;*

---

<sup>4</sup> Odpověď na otázku č. 9 často kladených otázek k omezujícím opatřením EU v Sýrii ([https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria\\_en](https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en)).

*f) jiné indicie, jako je shodná obchodní adresa nebo používání stejného jména, z nichž by třetí strany mohly nabyt dojmu, že jsou oba subjekty součástí téhož podniku.“<sup>5</sup>*

Komise se domnívá, že pokud bylo stanoveno, že označená osoba ovládá subjekt A, lze předpokládat, že se tato kontrola vztahuje i na veškerý majetek, který tento subjekt formálně vlastní<sup>6</sup>.

Příslušný vnitrostátní orgán má pravomoc fakticky rozhodnout, zda prvky, které identifikoval jako spojující označenou osobu se subjektem A, znamenají splnění některého z těchto kritérií, nebo jiných kritérií, která mohou prokázat, že označená osoba subjekt A ovládá. Toto rozhodnutí by mělo být učiněno s ohledem na výše uvedená vysvětlení a s přihlédnutím ke všem prvkům, které má příslušný vnitrostátní orgán k dispozici, a ke zvláštním okolnostem případu. Komise není zmocněna učinit toto faktické rozhodnutí jménem příslušného vnitrostátního orgánu.

## **Otázka 1.2**

Komise bude při odpovědi na tuto otázku vycházet z předpokladu, že z věcného posouzení příslušného vnitrostátního orgánu v konečném důsledku vyplývá, že označená osoba subjekt A ovládá.

Ustanovení čl. 2 odst. 2 nařízení zakazuje všem hospodářským subjektům z EU, včetně bank, přímo či nepřímo zpřístupňovat finanční prostředky nebo hospodářské zdroje označeným osobám nebo v jejich prospěch.

Komise již zaujala stanovisko, že zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů neoznačenému subjektu, který je vlastněn nebo ovládán označenou osobou, subjektem nebo orgánem, znamená jejich nepřímé zpřístupnění této označené osobě, subjektu nebo orgánu<sup>7</sup>. Podle něj, *„je-li na základě vhodných postupů náležitě péče zjištěno vlastnictví nebo ovládnutí, bude zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů neoznačeným právnickým osobám či subjektům, které jsou vlastněny nebo ovládány určitou osobou či subjektem uvedenými na seznamu, v zásadě považováno za nepřímé zpřístupnění uvedených prostředků nebo zdrojů těmto označeným osobám či subjektům, ledaže je s použitím přístupu založeného na rizicích a se zohledněním všech relevantních okolností možné v jednotlivých případech důvodně stanovit, že dotčené finanční prostředky nebo hospodářské zdroje nebudou těmito označenými osobami nebo subjekty použity ani nebudou použity v jejich prospěch“<sup>8</sup>.*

Jelikož mateřské společnosti obecně kontrolují a řídí činnosti svých dceřiných společností, je Komise toho názoru, že je-li stanoveno, že označená osoba ovládá neoznačený subjekt, lze předpokládat, že se tato kontrola vztahuje i na dceřiné společnosti a majetek neoznačeného subjektu. Tento předpoklad může příslušná dceřiná společnost v EU v jednotlivých případech vyvrátit, může-li prokázat, že veškerý její majetek nebo jeho část jsou mimo kontrolu mateřského subjektu, nebo že mateřský subjekt ve skutečnosti neovládá označená osoba<sup>9</sup>.

<sup>5</sup> Tato kritéria v zásadě odrážejí kritéria stanovená v bodě 63 osvědčených postupů EU, přestože nejsou zcela shodná. Osvědčené postupy EU pro účinné provádění omezujících opatření (dok. 8519/18) (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8519-2018-INIT/cs/pdf>).

<sup>6</sup> Stanovisko Komise ze dne 19. června 2020 k článku 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014 (C(2020) 4117 final).

<sup>7</sup> Často kladené otázky k omezujícím opatřením EU v Sýrii ([https://ec.europa.eu/info/files/170901-fags-restrictive-measures-syria\\_en](https://ec.europa.eu/info/files/170901-fags-restrictive-measures-syria_en)). Viz také stanovisko Komise ze dne 19. června 2020 k článku 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014 (C(2020) 4117 final).

<sup>8</sup> Odpověď na otázku č. 9: viz také bod 66 osvědčených postupů EU.

<sup>9</sup> Stanovisko Komise ze dne 19. června 2020 k článku 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014 (C(2020) 4117 final).

Z toho vyplývá, že zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů takové dceřiné společnosti by znamenalo jejich nepřímé zpřístupnění označené osobě, ledaže je s použitím přístupu založeného na rizicích a se zohledněním všech relevantních okolností možné v jednotlivých případech důvodně stanovit, že dotčené finanční prostředky nebo hospodářské zdroje nebudou použity označenou osobou ani v její prospěch.

Zdá se, že příslušný vnitrostátní orgán na základě svého věcného posouzení dospěl k závěru, že v tomto konkrétním případě je dceřiná společnost v EU ovládána subjektem A, a ten je ovládán označenou osobou.

Místo založení takových dceřiných společností, a konkrétně skutečnost, zda jsou zapsány v členském státě nebo ve třetí zemi, nemá na toto posouzení žádný vliv, ledaže právní předpisy EU, které stanoví příslušná omezující opatření, obsahují výslovné ustanovení v tomto smyslu. V tomto případě tomu tak není.

Všechny hospodářské subjekty z EU, včetně bank, musí zavést potřebné postupy náležité péče a provádět odpovídající ověřování, aby se zabránilo porušování nařízení. Tyto postupy mohou zahrnovat prověřování, posuzování rizik, víceúrovňové hloubkové kontroly a průběžné sledování.

Podle názoru Komise hospodářský subjekt z EU, který vstoupil do smluvního vztahu s dceřinou společností v EU ovládanou označenou osobou a který iniciuje související převody finančních prostředků, nese primární odpovědnost za takové převody. Každý hospodářský subjekt z EU musí nicméně plnit své povinnosti vyplývající z omezujících opatření EU a provádět odpovídající ověřování, jak je uvedeno v předchozích odstavcích. Banky z EU musí tudíž uplatňovat mechanismy náležité péče, aby zajistily, že zpracování platby spojené s danou transakcí nepovede k nepřímému zpřístupnění finančních prostředků označené osobě. Pokud banka z EU tuto povinnost nesplní, může tím porušovat čl. 2 odst. 2 nařízení. Kromě toho by příslušná banka z EU měla neprodleně informovat příslušný vnitrostátní orgán a Komisi, jak požaduje článek 8<sup>10</sup> nařízení.

Dále je třeba připomenout, že článek 9 nařízení zakazuje všem hospodářským subjektům z EU, včetně bank, „*vědomě a úmyslně se účastnit činností, jejichž cílem nebo následkem je obcházení opatření uvedených v článku 2*“ nařízení.

Výše uvedenými skutečnostmi není dotčen čl. 10 odst. 2 nařízení, který stanoví, že jednání hospodářských subjektů z EU „*pro ně nezakládá žádnou odpovědnost, pokud nevěděly a neměly žádný důvod se domnívat, že svým jednáním porušují opatření stanovená v nařízení*“, včetně opatření uvedených v čl. 2 odst. 2.

Komise je proto toho názoru, že provádění plateb ve prospěch dceřiné společnosti v EU ovládané subjektem A znamená jejich zpřístupnění tomuto subjektu. Je-li subjekt A ovládán označenou osobou, lze mít za to, že platby jsou nepřímo prováděny označené osobě. Takové platby jsou proto zakázány, ledaže jsou povoleny příslušným vnitrostátním orgánem na základě jedné z výjimek stanovených v nařízení, nebo je s použitím přístupu založeného na rizicích a se zohledněním všech relevantních okolností v jednotlivých případech důvodně stanoveno, že dotčené finanční prostředky nebudou použity označenou osobou ani v její prospěch. Banky z EU musí uplatňovat vhodné postupy náležité péče, aby zabránily tomu, že platba určitému neoznačenému subjektu povede k nepřímému zpřístupnění finančních prostředků označené osobě.

<sup>10</sup> Článek 8 nařízení Rady (EU) č. 269/2014 stanoví, že „(...) fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány: a) neprodleně poskytnou příslušnému orgánu členského státu, ve kterém mají bydliště nebo sídlo, veškeré informace, které mohou usnadnit zajištění souladu s tímto nařízením, (...), a předají tyto informace přímo nebo prostřednictvím dotčeného členského státu Komisi.“

## Druhá žádost

### **Otázka 2.1**

Komise bude při odpovědi na tuto a následující otázky vycházet z předpokladu, že z věcného posouzení příslušného vnitrostátního orgánu v konečném důsledku vyplývá, že označená osoba subjekt B ovládá.

Ustanovení čl. 2 odst. 2 nařízení zakazuje všem hospodářským subjektům z EU, včetně bank, přímo či nepřímo zpřístupňovat finanční prostředky nebo hospodářské zdroje označeným osobám nebo v jejich prospěch.

Jak se uvádí v odpovědi na otázku 1.2, Komise zaujala stanovisko, že zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů neoznačenému subjektu, který je vlastněn nebo ovládán označenou osobou, subjektem nebo orgánem, znamená jejich nepřímé zpřístupnění této označené osobě, subjektu nebo orgánu<sup>11</sup>.

V daném případě pořídil hospodářský subjekt z EU zboží od neoznačeného zprostředkovatele ze třetí země. Předpokládá se, že tento zprostředkovatel i) zaplatil nebo zaplatí subjektu B za předmětné zboží, nebo ii) poskytne tomuto subjektu za předmětné zboží nějakou formu protiplnění. V důsledku toho jakýkoli hospodářský subjekt z EU pořizující dané zboží od uvedeného zprostředkovatele ze třetí země a provádějící platbu nebo nabízející jakoukoli jinou formu protiplnění tomuto zprostředkovateli nepřímo umožňuje postoupení finančních prostředků a/nebo hospodářských zdrojů subjektu B. **Jak bylo konstatováno v odpovědi na otázku 1.1, je-li subjekt B ovládán označenou osobou, znamená související transakce v konečném důsledku nepřímé zpřístupnění finančních prostředků a/nebo hospodářských zdrojů označené osobě.**

Jakýkoli jiný závěr by znamenal, že by ustanovení čl. 2 odst. 2 nařízení bylo možné obcházet zakládáním krycích společností, ať již v členských státech, nebo ve třetích zemích, jejichž prostřednictvím by mohly být finanční prostředky nebo hospodářské zdroje nepřímo postupovány označeným osobám nebo subjektům skrze jimi ovládaný subjekt.

Při rozhodování, zda provedené platby znamenají nepřímé zpřístupnění finančních prostředků a/nebo hospodářských zdrojů označené osobě jako v daném případě, by hospodářské subjekty z EU měly posoudit veškeré věcné aspekty, které jsou jim známy. Tyto aspekty mohou mimo jiné zahrnovat: velký počet prostředníků v řetězci vedoucím od výrobce ke koncovému uživateli; nesoulad mezi zemí původu zboží a zemí, v níž má sídlo společnost prostředníka; odeslání zboží do EU z takové třetí země a existence omezujících opatření EU namířených proti významnému počtu fyzických nebo právnických osob v obou těchto zemích.

Dále je třeba připomenout, že článek 9 nařízení zakazuje všem hospodářským subjektům z EU, včetně bank, „*vědomě a úmyslně se účastnit činností, jejichž cílem nebo následkem je obcházení opatření uvedených v článku 2*“ nařízení.

Výše uvedenými skutečnostmi není dotčen čl. 10 odst. 2 nařízení, který stanoví, že jednání hospodářských subjektů z EU „*pro ně nezakládá žádnou odpovědnost, pokud nevěděly a neměly žádný důvod se domnívat, že svým jednáním porušují opatření stanovená v nařízení*“, včetně opatření uvedených v čl. 2 odst. 2.

Komise je proto toho názoru, že provádění plateb ve prospěch zprostředkovatelů ze třetích zemí za produkty pocházející od subjektu B lze považovat za nepřímé zpřístupnění finančních

---

<sup>11</sup> Často kladené otázky k omezujícím opatřením EU v Sýrii ([https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria\\_en](https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en)). Viz také stanovisko Komise ze dne 19. června 2020 k článku 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014 (C(2020) 4117 final).

prostředků označené osobě vzhledem k tomu, že i) uvedení zprostředkovatelé ze třetích zemí poskytli subjektu B za dané zboží protiplnění a ii) subjekt je ovládán označenou osobou, a předpokládá se tedy, že dané finanční prostředky a hospodářské zdroje postupuje této osobě nebo využívá v její prospěch. Takové platby jsou proto zakázány, ledaže jsou povoleny příslušným vnitrostátním orgánem na základě jedné z výjimek stanovených v nařízení, nebo je s použitím přístupu založeného na rizicích a se zohledněním všech relevantních okolností v jednotlivých případech důvodně stanoveno, že dotčené finanční prostředky nebudou použity označenou osobou ani v její prospěch.

### **Otázka 2.2**

Jak se uvádí v odpovědi na otázku 1.2 v první žádosti, banky z EU jsou povinny uplatňovat postupy náležité péče a ověřovat, zda by určitá transakce, kterou provádějí, neznamenala přímé či nepřímé zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů označeným osobám nebo subjektům nebo v jejich prospěch. Pokud si je banka z EU vědoma toho, nebo má oprávněné důvody se domnívat, že určitá transakce, kterou zpracovává, by znamenala přímé či nepřímé zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů označené osobě, musí se zdržet zpracování této transakce, zmrazit příslušnou částku a neprodleně informovat příslušný vnitrostátní orgán a Komisi, aby nedošlo k porušení čl. 2 odst. 2 a článku 8<sup>12</sup> nařízení.

Dále je třeba připomenout, že článek 9 nařízení zakazuje všem hospodářským subjektům z EU, včetně bank, „*vědomě a úmyslně se účastnit činností, jejichž cílem nebo následkem je obcházení opatření uvedených v článku 2*“ nařízení.

Tímto není dotčen čl. 10 odst. 2 nařízení, který stanoví, že jednání hospodářských subjektů z EU „*pro ně nezakládá žádnou odpovědnost, pokud nevěděly a neměly žádný důvod se domnívat, že svým jednáním porušují opatření stanovená v nařízení*“, včetně opatření uvedených v čl. 2 odst. 2 nařízení.

### **Otázka 2.3**

Ustanovení čl. 2 odst. 2 a článek 9 nařízení se žádným způsobem nezmiňují o sídle strany, která je příjemcem finančních prostředků. Proto je všem hospodářským subjektům z EU, včetně bank, zakázáno provádět platby jakémukoli subjektu, bez ohledu na to, kde má sídlo, pokud by to znamenalo přímé či nepřímé zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů označené osobě nebo v její prospěch.

Tím není dotčen čl. 10 odst. 2 nařízení.

### **ZÁVĚRY**

**Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je Komise toho názoru, že:**

- 1) Je pravomocí příslušného vnitrostátního orgánu stanovit s přihlédnutím ke všem informacím, jež má k dispozici, a ke konkrétním okolnostem případu, zda označená osoba ovládá subjekt A, nebo subjekt B.**

<sup>12</sup> Článek 8 nařízení Rady (EU) č. 269/2014 stanoví, že „(...) fyzické a právnické osoby, subjekty a orgány: a) neprodleně poskytnou příslušnému orgánu členského státu, ve kterém mají bydliště nebo sídlo, veškeré informace, které mohou usnadnit zajištění souladu s tímto nařízením, (...), a předají tyto informace přímo nebo prostřednictvím dotčeného členského státu Komisi.“

**Pokud bylo stanoveno, že označená osoba ovládá subjekt A:**

- 2) **Provádění plateb dceřiné společnosti v EU ovládané subjektem A znamená jejich zpřístupnění tomuto subjektu; a je-li subjekt A označenou osobou ovládan, lze mít za to, že platby jsou nepřímo zpřístupněny označené osobě nebo v její prospěch.**

**Pokud bylo stanoveno, že označená osoba ovládá subjekt B:**

- 3) **Provádění plateb ve prospěch zprostředkovatelů ze třetích zemí za produkty pocházející od subjektu B lze považovat za nepřímé zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů označené osobě.**

**V obou případech platí, že:**

- 4) **Banky z EU musí uplatňovat odpovídající postupy náležité péče, aby zabránily tomu, že by platba ve prospěch subjektu A, nebo subjektu B mohla vést k nepřímému zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů označené osobě nebo v její prospěch.**
- 5) **Všem hospodářským subjektům z EU, včetně bank, je zakázáno provádět platby jakémukoli subjektu, bez ohledu na to, kde má sídlo, pokud by to znamenalo přímé či nepřímé zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů označené osobě nebo v její prospěch.**

V Bruselu dne 8.6.2021

*Za Komisi  
Mairead McGUINNESS  
členka Komise*

